LV évf. Csíkszereda, 1943. október 10. 41. szám.

CSIKI LAPOK

Felelős kiadó: Özv. Vákár Lajosné

Előfizetési ár: Egész évre Pengő 8.— Negyedévre Pengő 2.— Félévre Pengő 4.— Példányonkénti ára 16 fillér. Külföldre egy évre 16 Pengő. Megjelenik minden vasárnap.

Nyilttéri közlemények díja soronkint 1 Pengő. Kéziratokat nem adunk vissza. Hirdetési díjakat a legolcsóbban számítjuk. Kiadóhivatal: Csíkszereda, Apáti Mihály-utca 15. sz

Felelős szerkesztő: vitéz Résznegh Győző

A pengőnk értéke.

Mult számunkban részletesebben foglalkoztunk a pénzügyminiszterünk beszédével. Idéztük a szavait, amely figyelmeztette főleg a rosszhiszemű suttogókat arra, hogy nincs infláció, de van hadigazdálkodás és háborus áruhiány. Miért van szükség tehát arra, hogy egymást ijesztgessük és a pengőben keressük bajainknak okat.

A pengővel nincs semmi baj. Az ország szerencsés helyzete folytán a pénzünknek nemcsak az itthoni, de a nemzetközi posíciója is erős.

Ne képzelődjünk. Ez a háboru sem katonailag, sem gazdaságilag nem hasonlítható a multkori világháboruhoz. Rosszul számítanak azok, akik arra spekulálnak, hogy hadigazdagodhatnak. Semmi kétség azirán t, hogy pénzügyi politikánk a háborus nyereségekre kegyetlenül lesujt. A mostani helyzet semmiben sem hasonlítható a mult világháboru utáni nyomasztó katasztrófához. A mai pénzgazdálkodás mindenben alkalmazkodik az áldozatos időkhöz.

A háborus gazdálkodásnak ma is jelentkeznek a vámszedői. Ezek a lelketlen spekulánsok, savarkeltők tévednek, amikor arra számitanak, hogy régi fegyvereikkel megingathatják a pénzünk iránti bizalmat.

A magyar pénzgazdálkodás elháritó küzdelme nagyszerü és minden magyar ember elismerésére számot tarthat. Azonban ez nem minden. Öntudatos, fegyelmezett magyar társadalom is szükséges ahoz, hogy ebben a szédületes világmérközésben tovább is megtartsuk egyensulyunkat.

A magyar társadalomnak támogató munkájában legelső követelmény a szilárd hit és bizalom. Nem is gondolná az ember, hogy az ellenséges propaganda milyen tervszerűen dolgozik a pénzünk iránti bizalom megingatásán. Egyik legfontosabb belső tartó oszlopunk ez. És napról-napra látjuk, hogy a suttogásra hajló közösségben mennyi izgalmat és nyugtalanságot okos hatnak.

A drágaság.

Mindjárt itt van a drágaság. A pénzünkkel semmi baj. A pénzügyi gazdálkodás késben tartja a pengőt. Az ötödik háborus esztendőben még minden kiadásunkat az adókból fedeztük. A kétszer gyarapodott országnak a bankjegyforgalma hónapok óta változatlanul 4 milliárd alatt stagnál. Elmondhatjuk, hogy egyedülálló jelenség a baráti és ellenséges országok százszázalékos bankjegyssporulatéhoz képest, ahol egymást érik a hadikölcsönök.

És mégis az utóbbi időben kétségtelenül sikerült megszavarni a pénzünk egyensulyát éppen a háborus gazdálkodás azon vámszedőinek, akik sokat keresnek és szórják a pénzt. Ezek a belső ellenségek, a fekete piac hienáival együtt az inflációról való „suttogásukkal" oda izgatják a piac hangulatát, hogy eszrevétlenül elveszti a józan látását.

Legkézenfekvőbb példa erre csak az éppen most lezajlott őszi vásárunk. Pontosan megállapitható ez a mesterségesen megdolgozott psihozis. Az árak körüli megbillent az embereknek a pengőhöz való értékmérése. Teljesen önkényesen, egy felizgatott ideg állapotban az árujukat és munkájukat pengőben olyan fantasztikusan akarják megfizettetni, ami már egészen beteges tünet. Ez a minden alap nélküli vaió pengő rontás semmi másnak nem tulajdonitható, mint az ellenséges propaganda munkájának, valamint a másik háboruból megmaradt szerencsétlen, rossz beidegzettségnek, amely nem tud szabadulni attól a borzalmas örökségtől, hogy a háboru a gyors meggazdagodásnak egyetlen lehetősége.

A hiba tehát elsősorban a közönség fegyelmezetlenségében keresendő. Ne tévesszük szem elől, hogy ez a háboru a világtörténelem leghatalmasabb erőfeszitése. Ez minden néptől tökéletes munkát, lemondást és fegyelmet követel. Az a nép, amely most nem szedi össze magát, nem érti meg azt, hogy a vezetőire kell figyeljen és nem a suttogókra, az a nép elveszett.

Építőművészeti kiállitás tanulságai.

Vákar Tibor okl. érettségimérnök.

Csíkszereda, 1943 October elején.

A Székelyföldi Művészeti Év csíkszeredai eseményei, a polgári iskola diszteremben minden két hátben megujuló kiállitással és a Turul-mozgóban lezajló 14 előadásban jutnak kifejezésre.

Erdemes ezeknek tanulságaival foglalkozni, hogy akik bármilyen oknál fogva részt nem vehetnek az Országos Irodalmi és Müvészeti Tanács által rendezett; e számunkra értékes eseményekben, vagy a tanulságos 100 oldalos müsort meg nem vehetik, azok is részesüljenek a lap hasábjain keresztül. De tanulságot kell levonniok a jövőre nézve a rendezőségnek is a tapasztalatokból; mit kell és mit nem szabad tenni.

* * *

Az épitészet kérdéseivel Az épitőművészeti-, A magyar müemlékek-, Csikszereda városörténeti kiállitás, majd A szép város és A magyar müemlékek cimü előadása foglalkozik.

Az épitőművészeti kiállitás lezárult; sajnos nagyobb érdeklődés nélkül, holott még akkor is lehet tanulni az anyagból, ha ott alig van a székelyföldből meritve valami. Eltekintve az ideialó falusi épitészet négy jellegzetes felmérésétől, melyet fiatal épitészeink végeztek, más székelyföldi épitésznek munkája a kiállitáson nem szerepelt.

Már több köze volt a székelyföldhöz annak a képcsoportnak, mely az erdélyi fatornyokról ad összefoglaló képet. Ezekre büszkén tekinthetünk, mert régi hires ácsaink mestermunkái. Nem szabad azonban összetéveszteni és minden fiatornyos magyar tornyot székely toronynak tekinteni. A Királyhágón innen az Erdélyi-medence következik és nem Székely-ország. Igy pusztán a magas tetős épületet (csikszeredai városi szálló) vagy a romantikus nyugtalan tetőszerkezetet (csiksomlyói Kalot épület) kritika nélkül székelynek nevezni nem lehet. De nem székely még az sem, ha magas tornyot utánozunk idegen tájról, hozva azt. A székely nép ősi ösztöne a nemes, egyszerü formákat keresi mindenben, magas müvészi- és gyakorlati megérzéssel. A székely ház is tehát, a szükségleteknek megfelelően józanul, a rendelkezésre álló természetes anyagból, a helyi természeti adottságoknak és ez által a tájjellegnek megfelelően kell épüljön. Az részletek pedig, a müvészi tudás és az épitőelemek izléses összehangjában kerülhetnek az épületre. Mindennek alapanyaga; a fa és a kő.

Mig a városi épitészetről bemutatott képsorozatot nagy tanulsággal szemléltettük, addig a Székelyföld kisebb középületeire vonakozó javaslatok tervsorozatát csak fenntartással és figyelmeztető kritikával fogadhatjuk el. Azoknak jó része nem ideialó, nincs köze a Székelyföldhöz és a székelynép lelkiségéhez. A fővárosi irodákban, vagy általában idegenben fogamzott tervek és elgondolások, a helyi ismeretek nélkül károsak lehetnek. Ezek egyrészének megvalósulásánál — esztétikai vonatkozásban — azokat a sajnálatos körülményeket tapasztalnánk, amit a közelmultban megvalósitott és felülről irányitott épületek esetében láttunk. Megértést és türelmet kérünk tehát. Tudjuk, hogy sok, nagyon sok hibája van a multnak. Az épitészetet közprédának tették ki és igy létesülhettek a régebben, vagy ujabban megvalósitott ide nem illő épületek. Kár volna ezt ujakkal megtetézni, de kár volna a kiállitás anyagának összeállitója után; e tervsorozatok szerint telépiteni a Székelyföld kisebb középületeit, „hogy azok a tájba, annak adottságaiba beleilleszthetők legyenek." (?)

Nem kétséges, hogyha Csikszeredát, vagy akármelyik székely városunkat megnézzük; az idegen elem, az oda nem való épitészet, a város épületeinek háromnegyed részét teszi ki. Mennél kisebb faluba megyünk, és mennél egységesebben székelyektől, csángóktól lakott településekbe, ez a százalék annál jobban javul a népi épitészet javára.

Kérjük a nagyváros tervező épitészeit és kiállitóit, hogy behatóbban foglalkozzanak e földdel ha hozzá szólnak. Engedjék körükbe azokat is akik ismerik a székelyföld épitészeti lényegét és adjanak a kiállitás anyagába beleszólást. Ha ezuttal egy kiállitás zárult le, melyen földünkről a főváros jóindulatu elképzelését láthattuk Csikszeredában, ugy viszonzásul jó volna, hogy a fővárosban befolyás mentesen bemutatkozhatna a székelyföld.

A csikszeredai közönség távolmaradása mellett sajnálattal nélkülöztük a rendezőség részéről is az illetékeseket, igy azt is, aki a kiállitás anyagát össze állitotta.

Az elmaradt tárlatvezetés helyett szólottunk és az október 24-én, majd november 14-én megnyiló épitészeti kiállitás anyagára ezuttal is felhivjuk a figyelmet. Becsüljük meg értékeinket, mindazt ami van és tanuljuk meg azt is; mit és hogy nem szabad épiteni!?

* *

A kiállitáson nélkülöztük a szineket és a plasztikát. Nagyon jó lett volna, ha modelekben is bemutatásra kerültek volna azok.

Ugyan igy a jövőre vonatkozóan fel kérjük a rendezőséget, hogy a tanulságos anyag bemutatását ne csak a vármegye székhelyeken rendezzék meg, hanem a fejlődő nagyobb lélekszámu városokban is. Csikszereda székhely, de Gyergyószentmiklós is megérdemli nagy lélekszámánál fogva az épitészeti helyes irányitást és kiállitások, előadások rendezését.

Gazdák figyelmébe!

A Gál Ferenc és Társai műmalom Csikszereda, a gazdaközönség tudomására hozza, hogy a malom nemcsak kereskedelmi őrlést végez, hanem a gazdáknak is rendelkezésére áll.

Bocsánatot kérünk.

Elvesz a lényeg.

Sok szó esik arról, hogy túlságosan körülményes az administrációnk. Igen nagy előszeretettel változtatjuk aktává az ügyes bajos dolgainkat. Az emberek legsürgősebb természetű életszükségletéből papircsomó lesz. Igen kihangsulyosódik a sokfelé való irkálás bonyodalma, aminek az a következménye, hogy agyonterhelik a tisztviselőt és ami a legfontosabb megnehezedik a gyors elintézés lehetősége. Nagy baj ez. Háborus időkben az idegek tul vannak terhelve. Nem birja ez az agyonhajszolt ideg a nagyon kicirkalmazott ügymenetnek a hosszadalmasságát. Sok keserüségnek a kiváltója lehet az ügyosztály dzsungeljében elakadt vagy sorára varó akta. Általában *hivatalos emberek is gyakran panaszolják az*, hogy az energiájuk javát elrabolja ez a kényszerü irásos munka. Valósággal a produktiv termelés rovására történik a mindent irasban rögzitő tultengés.

A telefon központ.

Földi halandó, aki egy telefonköspont előtt elhaladsz emeld meg a kalapod. Tegy fogadalmat arra, hogy soha nem gorombáskodsz ennek az intézménynek szenvedő alanyával a „telefonos kisasszonnyal." El nem tudja a felületes szemlelő képzelni azt, hogy a mai idegtépő időkben mi megy végbe egy telefonköspont kapcsoló tabláján. Ebben a rohano világban amikor a dolga mindenkinek olyan sürgős és mulasztást nem szenvedhet, mit kell kialani annak akinek az rendeltetett, hogy a kapcsolótábla előtt keresse meg sovány kenyerét. Mondhatom, hogy egy bolondokháza maga a nyugalom tisztes hona ahoszképest ami ezekben a tulfeszitett izgalmu időkben a telefon körül lesajlik. Aki nem gondol utána, aki nem látta egy ilyen telefonköspont napi életét, annak fogalma nincsen arról a hősi munkáról amelyet elvégez ebben meggyorsult iramu világban a telefonista. Általában szokásos, hogy a rosszul ébredt polgár napi tevekenységet azzal kezdi, hogy a telefonba törli a cipőjet. Durvaskodik, gorombáskodik semmi nem elég gyors, keri a főnököt, a panasszkonyvet. És nem gondol arra, hogy egy ilyen telefonköspont kapcsolo tablájára a felhivott számokon kivül csak a kisasszonynak a könnyei hullnak szaporábban. Ezeket a számokat a fenntiekben emlitet. irásos rendszerünk még szászfelé elkönyvelte i amialatt a veszekedő előfizető nemcsak lebonyolitotta „életbevágó udvarlását" hanem id gelt is megköszörülte a telefonoskisasszonyon. Október 16-tól a telefonköspont még a helyi beszélgetéseket is jegyzi. Ismerve a mi egyszerüsitésekre törekvő nagyszerü bölcsességünket és rendszerünket bizonyos vagyok abban, hogy mind n helyi beszélgetést jegyeznie és sta isztikázni kell nemenként, koronként, a beszélgetés természete és minős ge szerint annak a nyomorult tisztviselőnek. Hát én magam igéretet teszek, hogy a telefont ezután csak a templom áhitatával veszem a kezembe. És aki ezt nem igy csinálja az megérdemli, hogy hátralévő életének nyugalmát egy telefonközpontban találja meg.

Képviselő aki kerületet keres.

Ugy beszélik, hogy felcsikon valami ur nyomtatványokat küldösget. A bevonuláskor ugy megszerette a Székelyföldet és becsületes lakóit, hogy nem tud nélkülök élni. Nyomban elhatározta, hogy képviselőnek lejönne közénk. Itt amugyis olyan kevés szoknak a száma akik magukat erre a roppant terhes mesterségre alkalmasnak találnák. Hát kisegitené ezt a görbe országot pillanatnyi szavarából. Ugy gondolta, hogy mindest legalkalmasabban egy képviselői mandátum keretei között bonyolitaná le.

Nem tudunk arról, hogy választások előtt állanánk. Mindenesetre erősen megható ez a mind n apropo nélküli megnyilatkozás és ragaszkodás. És az idők is olyan alkalmasak erre a nagyszerü játékra. Nem tudtuk mi hiányzik itt a boldogságunkból. Most jött ünk rá. Képviselő kell nekünk...

Istenem, hogy nem ismerik ezt a földet és népét azok akik ilyennel merész nek közénk állitani. A székely ember a világnak legiskolázottabb, legtájékozottabb közösége. Ide nem lehet csak ugy betörni, a ragaszkodásnak, a szeretetnek egyébként igen tiszteletreméltó fegyvereivel. Jaj ennek a népnek sok küszöb megvert a hátsófelét. Ide sok érdem kell ahoz, hogy valakit ez a nép a szivébe fogadjon. Az első számu érdem mindenesetre a szerénység. A székely ember ki nem állhatja a tolakodást... — Kérjük világositsák fel ezt a jóhiszemü embert azok akikkel érintkezik, hogy nálunk nem divat az önjelölés modszere.

Elitélték a katonai közigazgatás egyik parancsnokát.

Ujvidék volt katonai közigazgatásának parancsnokát, bizonyos Bayor Ferencet a királyi Kuria bünösnek találta hatrendbeli sikkasztás és köszirathamisitás bünében és ezért két évi börtönre itélte, jelentette a Magyar Országos Tudositó. Megérdemelte. Az aki vissza merészelt élni a megszállt területek népének a visszatérést váró hazafias bódulatával, annak kevés két évi börtön. Emlékezzünk csak vissza. Ha ma kiderülne valakiről, hogy az 1940. szeptemberi, örökre emlékezetes, felemelő ellágyuláisunkat aprópénzre váltotta, hát olyan kiábrándulás érne, amelyet csak az akasztófa megtorlásával lehetne kibékiten!...

Érdemes felfigyelni.

Párisból közel huszesztendei külföldi hányodás után hazajött egy székely cipész-mester. Innen indult el Csikszeredából. A román megszállás elől husodott el. A magyar nyomoruság idején —. Párisban a székely ember szivósságával egzisztenciát teremtett. Az idegen tengerben való megkapaszkodása minden magyar embernek büszkesége lehet. — Most haza jött specialis fonott-cipő nagyüzemével. Haza hozta az uj magyar élet lelkesedése. — Most itt fekszik előttünk egy levele. Budapesten akart megtelepedni. Sirni való modon panaszol a magyar főváros idegen levegőjére. Nem tud haladni a hivatalos ügyével. Gyakran megkérdezik miért nem maradt ott ahonnan jött. Börölik. Lakást is feketén kapott, évi hatezerért, és előre fizetve. Az iparengedélye körül sem haladhat. — Nem is folytatom tovább. Elégedjünk meg azzal, hogy sirni való a levé nek minden sora... Bocsánatot kérünk, de még sem mehet ez igy tovább. Térjünk észre amig nem késő.

„Minket nem visz el az ördög..."

A nemzeti együttmüködés és összetogás jegyében Csikszeredán vasárnap zajlott le az első igen fontos esemény. Négy leányegyesület közös és egységes célkitüzéssel indult az uj munkaévnek. Az összefogást külsőségeiben buzditó, tartalmában mély keretek között ünnepelték meg a Vigadó nagytermében.

Az ünnepség már a reggeli misén megkezdődött, amikor a székely szöttesbe öltözött leányok serege szentáldozáshoz járult. Délután három órakor, Gaál Ilonka tanitónő, egyesületi irányitó vezetésével zászlók alatt vonultak a Vigadóba a leányok. A zászlós csoportok, az együttmüködés és a nemzeti összefogás külső jeleiként a virágokkal, székely butorok és himzésekkel diszitett szinpadon, az elnöki asztal körül helyezkedtek el. Hiszekegy után Kováts Károly dr., Csik vármegye főispánja tartott elnöki megnyitót, melynek során többek között megállapitotta:

— Ennek a mozdulásnak a mai körülmények között különös jelentősége van. Még fülünkben csengenek aranyszáju miniszterünknek a társadalmi egyesületek nemzeti összefogásának alakuló közgyülésén mondott szavai. A nemzet élő lelkiismerete azt parancsolja, hogy fogjunk össze minden rendelkezésre álló erőt. Ennek a megfelebbezhetetlen, szent parancsnak az első gyakorlati végrehajtása ez a mai szép és ünnepélyes gyülés. Ma, amikor az élet minden terén az irányitás, a céltudatosság vette át a szerepet — társadalmi téren is parancsra, a jövő magyar társadalmának parancsára kell hallgatni és cselekedni. A jövő kialakulását ebben a pillanatban senki sem látja bizonyosan. Eggyel azonban tisztában vagyunk a jövönk céltudatos és magyar lesz.

— A nemzeti összefogásba tartoznak a zászlók alatt *felsorakozott leányegyesületek is. Természetesen* a nőknek külön kell élniük a maguk hivatását azzal a szent céllal, hogy igaz magyar jövendőt készitenek elő. Nem szabad szemelől téveszteni, hogy a jövő? társadalom a nőknél a lelkiség lesz irányadó.

Beszéde további során Kováts dr. főispán részletesen foglalkozik a munkadó és munkavállaló helyzetével és leszegezi közeledik az az idő, amikor a háztartási alkalmazott ujból családtag lesz. Jön az idő, amikor törvény szabályozza, ki tarthat alkalmazottat. A nemzet magára talál s egyenjogosultás áll be a nemzet anyái között. Ez a gyülés már ezen az uton indult el és halad Isten, haza és a család jelszavával. A mult társadalma ezekkel a gondolatokkal hazárdul bánt. A szabadelvü, anyagelvket valló világban nem voltak divatosak ezek a gondolatok. Szent István birodalmában teret nyert az istentagadó, szabadkőmüves felfogás, mely 1918, 1919 majd Triánonhoz vezetett. Nagy szenvedések árán talált a nemzet magára. Kezd kialakulni az egységes magyar világnézet, mely alatt azt kell érteni, hogy minden magyar, magyar felfogással, gondolkozással irányitsa a sorsát és nézze a világ összes dolgait. Igy következik el az igazi, régóta esedékes magyar megujhodás. A magyar világnézet kiinduló pontja a krisztusi hit. A krisztusi szeretet tana az emberiség olyan alaptörvénye, mely minden időkben és körülmények között egyformán érvényes király és rabszolgára.

A magyar nemzet hivatásával kapcsolatosan Csik vármegye főispánja megállapitja: az egész világ hálával gondol a törökverő Magyarországra, de az egész világ megbotránkozott, amikor a magyar nemzet 1918-ban meghunyászkodva jelent meg ellenségei előtt. Megfeledkeztek az akkori bábtigurák arról, hogy rettenetes sorscsapások között is telemelt fővel kell állni a nemzetnek. Abban, a nemzetre annyira tragikus időben kiviláglott. népünktől testileg, vérségileg, lelkileg, szellemileg egyaránt távol álló idegenek avatkoztek be nemzetünk, hazánk legfontosabb és legszentebb ügyeibe. Ez azt jelenti: a családnak, a népeknek, nemzeteknek belső törvényei vannak, melyektől eltérni sohasem szabad és lehet. Ezt már tiszta fejjel, magyar szivvel és lélekkel meg kell tanulnia immár mindenkinek. Ezt a célt szolgálja a társadalmi összefogás, melynek jegyében elindult ez a munka. Igérem munkájukban cselekvően részt kivánok venni!

A nagy lelkesedéssel fogadott megnyitó után Mezey Ibolyka, a Keresztény Leányok Országos Szövetsége (KLOSZ) alelnöke nagy sikerrel adta elő Sik Sándor: „Előre" c. versét. Ezután Gubody Margit, Salló Ágnes, Antal Róza és Veress Erna, a leányegyesületek vezetői röviden ismertetik az egyesületek célkitüzéseit, melyek egységesek.

Zakariás Flora, szociális testvér, a Kaláka országos vezetője beszédében megállapitja, hogy a 4 leányegyesület egyet és együtt akar dolgozni. A munkához azonban nem elég a külsőség. Csak akkor épithetünk szebb jövőt, ha egész életünket a cél szolgálatába állitjuk. Ennek az összefogásnak minden körülmények között helyt kell állani. A jelszavak nyomán tettek következnek. A nő fegyvere ma is, amikor embert öl az ember — a szeretet! Minden magyar nő vallja az Uristen nélkül dolgozni nem tudunk! Azzal is tisztába vagyunk, hogy nekünk az igazi székely lelket kell bevinünk a jövő nemzedékbe. Néhány nappal ezelőtt a torjai temetőben láttam, soha nem látott gyászoló tömeg közepette egy összetört, talpig feketébe öltözött, zokogó édesanyát. Ez a székely asszony egyszerre két gyermekét temette. Amikor 17 éves leánya hirtelen összeesett s meghalt nem tudta, hogy abban a pillanatban az örök székely hivatást teljesitő, határőrségen álló 23 éves katonafiát a Mogyorostetőn román granicsárok orvul lelőtték. A kétségbeejtő fájdalmak között vergődő anyai sziv igy sikoltott: „Ne vigasztaljanak! Meg kell nyugodni az Isten akaratában!" A másik jelenetet piciny bölcső felett láttam. Bölcső felett, melyben uj székely életet küldött az Isten fiu alakjában. S az örömtől repeső apai sziv igy köszöntötte a fiát: „Dicsértessék a Jézus Krisztus!" Ez a székely lélek, mely minden időben és helyzetben közel van az Uristenhez! Az ilyen magasságokban a társadalmi választfalak önmaguktól zuzódnak porrá. Az uj magyar társadalomban a tanultabbnak több és nagyobb a felelőssége. Csak ez lehet a különbség közöttünk és semmi más. Ez azt is jelenti ezután öltözzék minden székely leány szöttesbe. De ne ugy, mint ahogy a minap egyik helyen megtörtént. Bankettet rendeztek, melyen a hölgyek székely szöttesben jelentek meg s hogy valami különbség legyen a felszolgáló leányokat feketébe öltöztették. Ne felejtsük minden székely leány egyformán nemes. Tehát: nem lehetnek különbségek. Aki ezekután is különbségeket lát, előnyöket és hátrányokat hirdet születés, müveltség, vagyoni helyzet, vagy más vonalon — az ebben a pillanatban távozzék közülünk. Az nem illik be a mi egységes, keretéinkbe, melyek az uj, egységes magyar társadalom kialakitásáért indulnak rohamra a maguk fegyvereivel.

Továbbiak során Zakariás Flora felteszi a kérdést ki ismeri a székely multat? Ezen a téren óriási mulasztásokat kell pótolni, mert itt, ezen a földön a székely szint kell képviselni a nagy, egységes és szétválaszthatatlan magyar családon belől. Ebben az esztendőben minden leánynak meg kell tanulnia a székely történelmet s az évvégén kitüzött dijak alapján, nyilvánosan, ünnepélyes keretek között vizsgát kell tenni. A mig a szorakozó helyeken idegen dalokat mernek játszani — addig nem lehet öntudatos székely életről beszélni. Vissza tehát minden vonalon az ősiséghez! Nem szabad figyelmen kivül hagyni, hogy nagy és komoly dolgok ezek, melyek áldozatokat követelnek. Az Uristen egyszülött fiát sem kimélte, amikor a világ leghatalmasabb cselekményét, a megváltás tényét véghezvitte. Tehát: kötelesség, több nemzeti parancsolat az áldozatok vállalása, különösen ezekben a sorsdöntő időkben.

A lelkek mélyén matató beszéd után Kristó Regina nagy sikerrel adta elő Fábián „Zengj Kalákaszó" cimü versét, majd Gaal Ilona vezetésével népdalokat énekeltek a leányok.

Vitéz Miklós Gergely tanfelügyelő a munkaadók és munkavállalókhoz intézett beszédében részletesen kifejti nevelésre, fegyelmezett nevelésre van szüksége népünk minden társadalmi rétegének. Rá kell döbbenni már egyszer, hogy egységes, fegyelmezett, minden erőpróbát kibíró társadalom nélkül nincs fejlődő, szilárd, a legborzalmasabb nyomást is álló élet. A jó hazafi lelke szakadatlanul a jobb magyar jövő kimunkálásán fáradozik. Ez a lélek tudja: erőteljesebb, keményebb nemzedékre van szükség. A magyarnak tudnia kell, hogy a jövő igen nehéz feladatok elé állít.

Beszéde további során a család helyzetét, szerepét és fontosságát ismerteti Csik vármegye tanfelügyelője és megállapitja: a család keretébe tartozik a háztartási alkalmazott is, akibe testvért kell látni. A cselédet is kötelezi a család törvénye. Legyen hű, kitartó, becsületes minden körülmények között, mert csak igy alakulhat ki a minden magyarokat összefogó és elszakithatatlan kapocs. A nagy magyar családban mindenkinek egymásra kell találnia a nemzet legfelsőbb törvényei szerint. Igy a munkaadó családfenntartó s a munkavállaló kötelességtudó gyermeke lesz fajtájának, akibe örömét találja a nemzet. Pillanatig sem szabad szemelől téveszteni, hogy egyetlen nemzet sem pusztulhat el, mig népi ereje tudatában van. Ennek a gondolatnak kell naggyá és erőssé tenni a nemzetet, a hazát. Tudni kell tehát: aljas hazaárulás egymást bántani, mocskolni, az ellenség által terjesztett hirekkel egymást rémitgetni. Ne felejtsük az Isten keze könyörtelenül lesujt, ha törvényeit sárba tiporjuk. Ébredjünk tehát magyar öntudatra. Isten és haza iránti kötelességünknek tegyünk eleget. Családiotthonok, férfiak, asszonyok, ártatlan gyermekek pusztulhatnak el ellenséges támadás nyomán, de a lelkiegységnek megbomlania nem szabad.

A nagyhatásu beszéd után „A mi munkánk" cimü verset Darvas Márta adta elő, majd Bándi Balázs r. kat. segédlelkész, rövid záróbeszédében kifejtette! A körülöttünk zajló események nagy kérdéseket váltanak ki. Tudni kell azonban, hogy a világ Isten kezében van. A fiatal magyar élet tehát istenfélelem és emberszeretet jegyében gyarapodjék. Egyetlen magyarnak sem szabad elfelejtenie fajtája napiparancsát: Istenhit jegyében a magyar faji öntudat fejlesztésén kell, kötelessége munkálkodni.

Gaál Ilonka köszönetet mond a megjelenteknek. Kiemeli Kováts Károly dr. főispán, Biró Ferenc főesperes-plebános, Zakariás Flóra nővér, Szász Gerő polgármester, Farkas Pál rendőrtanácsos lelkes támogatását. Hangsulyozza: egyik templom falán jelképes festményt látott: A pápa Őszentsége képe alatt ez a felirás állott: „Én tanitom a világot!". A császár képmása alatt ezt olvasta: „Én uralkodom felettetek!" A harmadik képen a földmives látható ezzel a felirással „Én táplállak benneteket!" Az egész kép alatt a sátán, mindenre kész kajánábrázata kiáltja: „Én viszlek el benneteket mind, ha nem teljesitítek a kötelességeteket!"

— Mi teljesiteni akarjuk és teljesitjük is kötelességünket mindhalálig. Az ördög minket nem visz el soha!

Gaál Ilona szavai után meghajlanak a zászlók, vigyázzba merevednek a nők és férfiak s egyszivvel, egylélekkel énekelik a himnuszt és tesznek hitvallást e földön élned és meghalnod kell!"

Ferencz Gyártás.

CSIKI DIÁK.

Vakációi levél.

A kongregáció jövő évi munkaterve.

A háboru miatt megakasztott iskolaév küszöbén szólok hozzátok. Tudom, hogy vannak közületek, akik már megunták a hosszuranyult vakációt és tenni szeretnének valamit Istenért, egyházunkért, hazájukért. Az egyéni utakon járó ember számára nem lehet egységes munkatervet adni. De a magyar ifjuság számára igen. A kifejezés maga is programm: azt jelenti, ha a magyar ifjuság táborába tartozónak tudom magam, akkor vállalom az ifjuság nagy célkitüzéseit és programmját is! Hivatalos helyeken: leventevezetői tanfolyamokon, Kalot összejövetelen, kongregációs-cserkésztáborokban már többször leszögezték a magyar ifjuság munkatervét.

Ezuttal hozzád, mint csíki diákhoz szólok a nagy szünet munkájában. A csíki diák számára pedig minden országos ifjusági programm mellett is különös jelentősége van a kongregációnak. Vázoljuk tehát legalább nagy vonalakban a kongregációnk jövőévi munkatervét. (Ha gondolatod volna ezzel kapcsolatban, ami azt igazolná, hogy tervező munkás fő vagy, írd meg mielőbb, ha nem vagy kongreganista, akkor is!) A munkaterv megvalósításán már most dolgozhatsz. Szeretném, ha a programmal kapcsolatban jelentkeznél már most előadások megtartására is. Előljáróba megjegyzem, hogy az alábbi munkaterv a gyakorlati életet figyelő nyári utaim alapján született meg: tehát nem elvont, hanem a való életnek megfelelő.

1. Balatonszárszón jártam. Egy kis balatoni falu misére járó ifjuságát figyeltem. Mennyi élet van itt a Balaton partján. És milyen komoly áhitat vágy tölti el a lelkeket. Tekintet nélkül felekezetre jön az ifjuság a szentmisére. De sajnos, ugy látom rajtuk, hogy valóban csak misét *hallgatnak*. Eltekintve egy-két hangulatot adó énektől, a misehallgatásnak komolyabb eredményét nem látom. Ezt az egész misehallgatási módszert áttenném a mi viszonylatainkba. Azt látom, hogy bizony nálunk is jórészt így van. Mi az oka? Ez ellen valamit tenni kell fiuk! A kongregáció hitbuzgalmi szakosztálya vegye munkatervébe: *elmélyiteni a misehallgatást!* Miért nem *igény* még a misszale egy öntudatos katolikus számára? Miért nincs több buzgó ifju, aki áhitattal kapcsolódik bele a szentmisébe? Könyvismertetéssel, beszédsorozattal megvilágitani a szentmisébe való aktiv részvétel kérdését!

2. Ugyancsak a balatonszárszói összejövetelen tapasztaltam a nagy tájékozatlanságot a szociális kérdésekben. Ifjak beszéltek tüzes buzgósággal szociális kérdésekről, a magyar jövő megoldásának lehetőségeiről és sokan a katolikus táborból is a propaganda áldozatainak bizonyultak. Fujták a nagy tömegekbe ezerszer bedobott gépies jelszavakat szociális álpróféták elgondolásáról. Megnyugodva láttam azért, hogy van egy kis csoport, amely a józan elgondolás hirdetője mellé áll. Kiss István egyetemi tanár a vakvágányokról jött neofita, a pápai szociális elvek apostola meggyőzően magyarázott ezeknek. De sajnos, sokan a katolikusok közül is támadták elveit. S mindez miért? Mert nem ismerik a szociálizmus örök elveit. Elgondoltam akkor: itt többet kell tenni annál, amit tettünk: A Varga László-féle keresztény felelősséggel bele kell állani a munkába és uton-utfélen *hirdetni kell az uj társadalmi rend alapelveit!* Ezért kongregációnk ebben az évben uj lelkesedéssel fog hozzá a szociális örök igazságok tárgyalásához. Egy ifju sem hagyhatja el a gimnáziumot anélkül, hogy helyes fogalmai lennének a szociálizmusról. A kongregáció világnézeti és szociális szakosztályára tehát ilyen irányban is nagy feladat vár! Addig is, mig munkába állhatsz, olvass sokat a pápai körlevelekből (Rerum novarum, Quadragesimo Anno), a nagy magyar szociális apostolok irásaiból: Prohászka (Iránytű), Bangha Bela (Világhódító kereszténység), Varga László (Uj társadalmi rend felé, Keresztény felelősség). Ezeket a könyveket minden katolikus ifjunak ismernie kell!

3. A beszterce szórványokat járva, meggondolkoztató képét láttam a szétszórtságban élő *magyarságnak*. Az egyik székely paptestvérem plébániáján jártam. Tiz évvel ezelőtt ő is csíkszeredai diák volt. Most a végek magyarjai között él plébánia, templom nélkül. Ott időzésem alatt kijártam diaszpora pontjaira. Gyóntattam a borgóbesztercei fürésztelep gépházában, misézem a telep melegedőjében, kisvasuttal kijártam Kolibicára az üdülést keresők kies vidékére. 36 kilóméteres szerpentin utakon, magas hegyek szakadékai közt eljutottam a dornavölgyi katolikusok közé is, ahol először késziteltem a hiveket bérmálásra Fiedler püspök ur ősi bérmautjával kapcsolatban. 1300 m. magason az iskola falához épült oltár előtt először volt bérmálás Dornavölgyén. Ezeknek a magyaroknak helyzetét figyelve született meg a kongregáció missziós szakosztályának különleges programmja: *segiteni a diaszpora katolikusait!* És igy előkésziteni az intézményes megsegitést is, amely nélkül minden munka csak foltozgatás! Már most gondolhattok arra, hogy mivel segithettek a végek magyarjain? Gondoltam arra is, milyen szép cselekedet lenne, ha legalább egy napi keresetedet a szent célra adnád. Azért ajánlom épp ezt a segitésmódot, mert tudom, hogy sokan dolgoznak közületek napszámba és ha nem dolgoznátok, vállaljatok munkát egyszer a magyar cél érdekében! Ezirányu elgondolásaidat is várom!

4. A néprajzi szakosztály munkája marad a régi: adatok gyüjtése a kiadott gyüjtőivek alapján. Remélem, hogy a meghosszabbitott szünetben ezen a téren is szép munkát végzel. Ha valakit a szakosztályon kivül is érdekel a néprajzi munka kérjen gyüjtőiveket és felvilágositást a teendőkre.

Ime, mennyi munkalehetőséget ad már most a kongregációnk jövőévi munkaterve! Hiszem, hogy valahol megtalálod magadat és nem fogod unatkozva eltölteni a drága időt, amelyért egyszer számot kell adnod Istennek, népednek!

Csikszereda, 1943 évi szeptember hó 27-én.

Szeretettel üdvözöl hittanárod:

Székely László.

Az országos kat. nagygyülés.

Az országos katolikus nagygyülés első nyilvános diszgyülése 1943. október 3-án zajlott le. Itt Serédi Jusztinián biboros-hercegprimás mondott hosszabb megnyitóbeszédet.

— Amikor világszerte jóformán mindenki a jobb jövő kialakitását igéri — kezdte beszédét a hercegprimás —, de ugyanakkor ész nélkül pusztitja mindazt, amit annak előfeltételként a mult és a jelen alkotott, sőt sokszor szembeszáll az Istennel is, akkor mi, magyar katolikusok az isteni Gondviseléssel együttmüködve kivánjuk előmozditani a jobb magyar jövőt, Isten és felebarátunk szeretetével, az egyénnek, a nemzeti közösségnek és az egyház munkájának kijáró észrehatóbb igazsággal, ifjuságunkért és ifjuságunkkal, egyházi közösségünkkel és minden erőnkkel végzendő becsületes munkával.

— Az igazságot mind az egyénre, mind a nemzeti közösségre, mind pedig az egyház munkájára vonatkozóan hirdetjük és követeljük. A *belföldön és külföldön lábrakapott hazug vádakat* — amilyenek például a vallási és nemzetiségi kisebbségek elnyomása, a nálunk soha nem létezett feudalizmus, a szociális kérdés elhanyagolása, stb. — perdöntő bizonyitékok alapján visszautasitjuk.

— Mélységes fájdalommal jelentem — folytatta a hercegprimás —, hogy erről a nagygyülésről az idők mostohasága miatt Őszentségének, akinek gyermekeiért aggódó atyai szivével teljesen együttérzünk, nem küldhetünk hódolótáviratot, de annál nagyobb szeretettel imádkozunk érte, tudván, hogy mennyit szenved a kiváló személye ellen mostanában sokféle, igazi rosszakarattal terjesztett, de teljesen alaptalan gyanusitás miatt. Még nálunk sem kimélik jóságos személyét, pedig mi, magyarok mérhetetlen hálára vagyunk kötelezve azért a sok jóért, amit eddig tőle kaptunk és ezután is remélünk.

Győzelem vagy megsemmisülés.

Göbbels német propagandaminiszter a berlini Sportpalotában egy aratóünnepélyen nagy beszédet mondott, amelyben ismertette a világhelyzet alakulását. Az olaszországi eseményekkel foglalkozva kijelentette, hogy Badoglio árulása nem sikerült:

A német nép mély szakadék mellett haladt el, sokan nem is ezmélték a veszélyekre, de Churchill számitása nem vált valóra, hiába maradt oly soká Washingtonban, hogy ott érje meg a 8. hadseregének a Brenneren való átvonulását. A józan angol most gondolkozhat: érdemes volt-e világbirodalmát kockáztatni azért, hogy Danzig ne lehessen német s hogy az USA imperializmusa fenyegesse az angol világot. Göbbels hangoztatta ezután, hogy minden háboru második felében sokkal durvább és kiméletlenebb a viaskodás, mint az elsőben.

Most mindenki beveti az utolsó tartalékokat is, mert aki kiméli magát, az mindent elveszit. Németország a háborut azért viseli, hogy szabadon élhessen.

A németség, mint nemzet, felégette maga mögött a hidat, hátrant nincs. Minden attól függ, ki tartja ki végig, mert még soha győztes nem volt, aki közben vereséget ne szenvedett volna. A légiháboru Németországnak nagy nehézségeket okozott, de egészen más téren, mint ahogy azt az ellenség gondolja, mert a német haditermelés nem szenvedett károkat. Németországnak nincs választása a háboru és a béke, hanem csak a győzelem és a megsemmisülés között.

Visszaemlékezés régi jó székely gazdákra.

Valahogy nem latok a községekben olyan gazdákat, mint 50—60 évvel ezelőtt.

Verebesben Kováts Gergelyt, Kozmáson Márton Ferencet, Szentmártonon Gondos Antalt, Csekefalván Fodor Dávidot, Kotormányon Sándor Gábort, Szentkirályon Nagy Dénest emlithetem, bizonyára más községekben is voltak a nevezettekhez hasonlók. Ezek valamennyien jó módusk, nem is voltak a fizikai munkára rátalva, mégis napról-napra reggeltől estig szorgalmasan dolgoztak cselédeikkel. A nép valamennyit „Ur" megnevezéssel tisztelte meg és ez még tévedésből sem maradt el soha, pedig semmiféle közhivatalt nem töltöttek be, csak gazdák voltak. Vagyonuk eredete a becsületes örökség és a szorgalmas munka. Soha nem törekedtek a közvagyonok felé, sem pedig a falu gyengébb gazdái elől nem harácsolták össze a földeket. Éltek, hogy

mellettük mások is élhessenek. Féltékenyen őrködtek az ősi székely becsületesség felett s hogy a székely név határainkon tul is annyi tiszteletnek örvendett, abban oroszlánrészük volt.

Messzeföldről eljöttek az általuk nevelt állatokért, mert oly lóvazat, aminők náluk voltak, csak uradalmak nevelhettek. Mély szociális érzék mellett tanuskodott, hogy nagy mezei munkák alkalmával mindenkor két asztal is volt teritve, egyik mindenkor a munkásokhoz tartozó, de munkaképtelen családtagok részére.

A mindenkor köztekintélyü háziasszony szeme állandóan a háztartás menete felett őrködött, amely oly kamrában és konyhában csucsosodott ki, amelyre akármelyik háztartási iskola büszke lehetne.

Ma is vannak jómódu és köztekintélynek örvendő gazdák, de még többen olyanok, a kiknél a gondolkodás mellékvágányra terelődött és a jövedelem főforrása valamely hivatal, kereskedés, korcsoma stb. emiatt a fegyelem nem irányulhat a tulajdonost megillető módon a gazdálkodásra, a mi miatt a jövedelem nem kielégitő. Ez azonban a kisebbik baj, mert az egyéb innen pótolva van, nagyobb baj az, hogy lassankint az ilyeneknél a föld kezdetben bérbe vagy felébe adatik, majd egy szép napon eladják, mert elmultak azok az idők, amikor a cselédekkel is lehetséges volt a jövedelmező gazdálkodás. Ma düledező kerítések, omladozó csürök hirdetik, hogy valamikor onnan darusszarvas nagy csengettyüs ökrök menegettek végig a falun. Viszonyaink egyre jobban hirdetik, hogy a tehetősebbek is maradjanak az eke szarvánál, különben a falvak ugy maradnak, mint a levelüktől megfosztott fák.

Szőke Mihály.

Használt farámás cséplőkészleteim kiárusitom

720-tól 1200-ig meglepő olcsón. Kérjen ajánlatot!

BIRÓ ANDRÁS müszaki cikkek vétele és eladása uj és használt állapotban

BALATONSZENTGYÖRGY. 6—

A takarmányhiány leküzdése.

A szárazság miatt az idén kevés szálastakarmány termett az egész országban. A közellátás szempontjából rendkivül fontos az állatállomány megfelelő átteleltetése. A földmivelésügyi minisztérium ezért felhivja a gazdákat arra, hogy a szálastakarmányok pótlására használják fel azokat az anyagokat is, amelyek rendes körülmények között a takarmányozás szempontjából veszendőbe mennek. A takarmányellátásban, a besavanyitott takarmány készitésére szolgáló vermekben, szombolyai kazlakban a répalevél, a kicsépelt napraforgótányér, a szártépővel feltépett, vagy szecskázott kukoricaszár jól felhasználható. A kukoricaszárat, ha répafejjel, vagy más lédus takarmánnyal nem keverhetjük, akkor vizzel öntözzük meg, igy a kukoricaszár is erjeszthető, besavanyitható. A répalevelet ne hagyjuk kint a földeken és a napraforgótányért cséplés után gondosan gyüjtsük össze. A takarmánykészleteket beosztással, takarékosan etessük, mert azoknak ujig elegendőknek kell lenniök. Necsak a tavaszi szalmákat takarmányozzuk fel, hanem szükség esetén az őszi szalmákat is. Ezért takarékoskodni kell az alomszalmával, helyette falevelet is használhatunk almozásra. Az a gazda, akinek erdeje van, gyüjtse a falombot, az erdőbirtokosok pedig adjanak engedélyt a gazdáknak a falomb gyüjtésére.

Különösen nagy gonddal takaritsák be a gazdák a kukoricaszárat. A szárat törés után mindjárt le kell vágni, kévékbe kötni, kupokba állogatva száritani és még az őszi eső beállta előtt pajtákba hordani, vagy pedig kazlakba rakni. Az októberben vágott és rendesen betakaritott szár a gyengébb minőségü réti szénával egyenlő értékü takarmány. A novemberben betakaritott kukoricaszár már csak szalmát ér, decemberben és még később pedig olyan sokat veszit értékéből a kint hagyott szár, hogy akkor már csak tüzrevaló. Ne késlekedjen tehát senki, hanem idejében takaritsa be a kukoricaszárat. Ez különösen az idén fontos, mert a kukorica levele, tehát takarmányozási szempontból legértékesebb része, a legtöbb helyen máris száraz, könnyen törik, a szél és eső sok kárt tehet benne.

Eladó 1 öltöny fekete magyar ruha és egy pár ráncos száru csizma. Péter Gyula, Csikszereda. Rákóci ut, hátul az udvarban.

KÜLÖNFÉLÉK.

— ***A csikszeredai plebánia hivatal fel hivja a hivek figyelmét, hogy jövő hét folyamán a katolikus akció által bevezetett diák internátus céljára engedélyezett társadalmi gyüjtést a leányklub tagjai által elvégezteti.***

— **Az iskolaév november 3 án megkezdődik.** A csikszeredai Segitő Mária főgimnázium igazgatósága minden ellenkező hirrel szemben közli a szülőkkel, hogy az iskolai év 1943. november hó 3-án reggel 8 órakor megkezdődik.

— **A Vöröskereszt csikszeredai gyüjtésének eredménye.** A magyar Vöröskereszt által folyó év október 1. és 2-án rendezett országos gyüjtés alkalmával Csikszereda város utcáin közel hétezer Pengőt gyüjtöttek össze. Egyelőre még a vármegye községeiből nem érkeztek be a gyüjtés eredményei. Mindössze Gyergyócsomafalva jelentette, hogy ott 1276 Pengőt gyüjtöttek. Ezből a két adatból is világosan megállapitható, hogy különösen városunk közönsége áldozatos lélekkel megértette a Vöröskereszt háborus küldetését. Ennek igy is kell lennie. Végeredményben ma igazán az egész nemzeti jövőnk függ attól, hogy milyen mértékben él bennünk a közösség iránti áldozat szelleme. A Vöröskereszt napok biztatóan azt jelentik, hogy a magyar társadalom hivatása magaslatán teljesitette kötelességét.

— **Az Országos Egészségvédelmi Szövetség csikszeredai Fiókszövetsége** folyó hó 7.-én megindítja az iskolafogászatot a Zöldkeresztes Egészségházban. Rendelés és tanácsadás egyelőre csak az elemi iskolások és óvódások részére minden *hétfőn és csütörtökön délután 2 h.*

— **Pályázat a csikszeredai honvéd karmesteri állásra.** A honvédelmi miniszter a kolozsvári hadtest parancsnokságnál megüresedett és a Csikszeredán ujonnan rendszeresitett honvéd karmesteri helyre pályázatot hirdetett. A pályázók az előirt feltételeket igazoló hiteles okmányokkal felszerelt bélyeges kérvényüket a honvédelmi miniszterhez (3/h. osztály) cimezve szolgálati uton a tényleges szolgálatban nem állók pedig a lakóhelyük szerint illetékes katonai parancsnokság utján október hó 23 ig terjeszthetik elő.

— **Halálragazolt egy vigyázatlan munkaslányt a szentdomokosi alagutban a gyorsvonat** Sulyos szerencsétlenség történt Csikszereda és Marosfő között az alagu ban. Az alagut mentén követ fejtenek ki a csikszentdomokosi munkások és itt dolgozott Pintyi Julia is, aki talicskán hordta a követ az alagutban lévő pályatest javitásához. Egy jól megrakott talicskával indult be az alagutba és nem vette észre a közeledő gyorsvonatot. A vonat elgázolta és Pintyi Juliát eszméletlen állapotban szedték ki a vonat kerekei alól. Azonnal beszállitották a gyergyószentmiklósi kórházba, ahol megállapitották, hogy koponyaalapi törést szenvedett és az életnek megmentesi lehetetlen. Kórházba szállitása után nemsokára meghalt. A vizsgálat megindult annak tisztázására, hogy terhel-e valakit a felelősség a halálos szerencsétlenségért.

— **A posta karácsonyi forgalmának korlátozása** A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter leiratot küldött a karácsonyi postaforgalmi korlátozásokról Ennek tartalma következő: E őszetes tájékoztatás céljából közlöm, hogy a karácsonyi és ujévi fokozott postai forgalom lebonyolitásának lehetővététele érdekében a postahivatalok 1943 december hó 8. napjától 1944. január hó 2 napjáig nyomtatványokból, könyvekből, árjegyzékekből, cimzetlen nyomtatványokból, árumintákból, cimzetlen árumintákból, továbbá egybecsomagolt küldeményekből egy feladótól legfeljebb 50 darabot vehetnek fel. A korlátozás nem vonatkozik a sürgős természetü nyomtatványokra, (dőszerü lapokra, gyászjelentésekre, vásári értesitésekre, tőzsdei árjegyzésekre, stb., valamint a karácsonyi és ujévi üdvözlésekre)

— **Halálozások.** Csikszentsimoni primor Veress Dénesné szül. Korod Rozália 84 éves korában folyó hó 2-án elhalt Csikszentsimonban.

— Máté Ferenc földbirtokos 73 ik életévében október 5-én meghalt Csikbánkfalván.

— Antal Julianna, özv. Antal Aronné leánya, f. hó 6 án jobblétre szenderült Csikszeredában.

— Özv. Zakariás Antalné szül. Fejér Ilma, a szépvizi róm. kath. egyházközség volt O tár-egylet elnöke, 78 éves korában október hó 6 án meghalt Csikszépvizen.

— **Az elemi iskoláink megkezdték az évet.** Csikvármegye elemi iskoláiban hétfőn megkezdődött a tanitás a csikszeredai elemi iskolák kivételével amelyeket városi iskolának minősitettek. Itt a tanitás novemberben kezdődik.

— **Elveszett egy rövidfarku pej kancacsikó a Csáka tanyáról.** Nyakán beégetve A—38—606—36. számjelek. Nyomravezető jutalom ellenében jelentse a Vákár-üzletben.

— **Előléptetés.** Nemesdy Ernő századost, 1943. október 1-én őrnaggyá előléptették.

— **Vadászzsákmány.** Ajtony Árpád (Ajváss) csikszeredai gyógyszerész egy hatalmas tizenhatos szarvast lőtt.

— **A hadigondozottak kedvezményes vasuti utazása.** Lapunk mult számában megemlitettük a hadigondozottak vasuti kedvezményét. Ismételten foglalkozunk a kérdéssel, mert az a háborus rokkantaknak egyik legnagyobb sérelme. Három esztendeje, hogy állandóan panaszolnak. A MÁV nem adja meg a 75 százalékos utazási kedvezményt. Kötelességünknek tartjuk felhivni a figyelmet arra, hogy végeredményben olyan természetü panaszról van szó, amely könnyen orvosolható. Miért kell megtagadni a világháboru áldozataitól ezt a pénzbe alig kerülő kedvezményt. Példának is rossz. Naponként hallja az ember a legelkeseredettebb kifakadásokat. Nagy kár ezt elengedni a fülek mellett. Hiszen aránylag egészen csekély áldozattal és jóindulattal megoldható a dolog. Hisszük, hogy a képviselőink is magukévá teszik ezt a nemzetvédelmi szempontból is megoldásra váró kérdést és kisürgetik a vasutigazgatóságtól a minden hadigondozottat megillető 75 százalékos kedvezményt.

— **Ujabb öngyilkosság Gyergyóban.** Gyergyóban ismét megrenditő öngyilkosság történt. A szárhegyi állomás közelében vonat elé vetette magát Keresztes Anna, Szárhegy község egyik legtekintélyesebb gazdájának 4 polgárit végzett, 25 esztendős leánya. A vonat a szerencsétlen leányt halálra gázolta. Az öngyilkosság előtt érthetetlenül állanak a szülők. — Csak a mult héten ugrott a vonat elé egy gyergyóujfalvi fiatal asszony. Rövid idő alatt második öngyilkosság történik Gyergyóban.

Négy középiskolát végzett székely fiu vas és müszaki kereskedésünkbe tanulónak felvétetik. — Irásbeli megkeresések Agroferra R. T. Marosvásárhely. 1—3

Székely Testvér!

Ha Marosvásárhelyen jársz látogasd meg

MULT JÓZSEF

Kossuth-utca 10. szám alatti üzletét,

ahol a legszebb

Csillárok között olcsó áron választhatsz.

Ugyanott **RÁDIÓK, VILLAMOSSÁGI CIKKEK és JÁTÉKÁRUK** is jutányos árban kaphatók!

4—4

Zongorát (Pianinót) megveszek, vagy bérbe veszek, vagy reá kölcsönt adok. Cim Vákár papirkereskedesben.

298—1943 vght. szám.

Árverési hirdetmény

Dr. Gál Antal ügyvéd által képviselt Molnár Róza javára 1366 P. 66 fillér tőke és több követelés és járulékai erejéig, amennyiben a követelésre időközben részletfizetés történt, annak beszámitásával, a csikszeredai kir. járásbiróság 1936. évi 1718/2 számu végzésével elrendelt kielégitési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1943. évi julius hó 24-én lefoglalt 1400 P — fillérre becsült ingóságokra a csikszeredai kir. járásbiróság Pk. 1976/1943 sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak az 1908. évi XLI t.-c. 20 §-a alapján a következő megnevezett: Dr. Gál Antal ügyvéd által képviselt Molnár Róza javára 1366P. 66 fillér s járulékai, továbbá a foglalási jegyzőkönyvből ki nem tünő más foglaltatók javára is az árverés megtartását elrendelem de csak arra az esetre, ha kielégitési joguk ma is fennáll és ha ellenük halasztó hatályu igénykereset folyamatban nincs, — végrehajtást szenvedő lakásán, Csiksomlyó községben leendő megtartására határidőül 1943. évi október hó 14-ik napjának délelőtti 9 órája tüzetik ki, amikor a birólag lefoglalt 1 hosszu szekér, 5 szekér széna, 3 öl bükk tüzifa, 40 drb faragott fa, 2 bárány (fehér, fekete) s egyéb ingóságokat a legtöbbet igérőnek, de legalább a becsár $^2/_3$ részéért, készpénzfizetés mellett el fogom adni még akkor is, ha a bejelentő fél a helyszinen nem jelenne meg, ha csak ellenkező kivánságot irásban nem nyilvánit.

Csikszereda, 1943 évi szeptember hó 17-én

Mihálka József,
kir. bir. végrehajtó.

Női varrógép, hosszuhajós, jó karban, eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Nyomatott özv. Vákár Lajosné könyvnyomdájában, Csikszereda.